

Защо Созопол е по-добър за София, а дъламирът – дълакавата

Кредитен рейтинг показва кой е по-ефективен в бизнеса, сваля и лихви по заеми

ТАНЕТА САТОВА

Знаете ли защо Созопол е по-добър от София, а във Пловдивският планинор държавата?

От 1839 г., когато Робърт Дъла открива провинцията на кредитен рейтинг, обирив държави, фирми, планири, фондове се сравняват. Това става с оценка на способността им да обслужват надлъженивания. Тие въз основа на това колко си добър в бизнеса

Затова мечтата на всеки мениджър е да стигне до оценка AAA, AA или поне A. (Виж картата долу или оценките на компанията.)

С първата буква от латинската азбука се оценяват най-успешните. Ето защо

КМЕТЧИЦА НА Созопол Веска Караманова има с какво да се хвалит,

кримейският град, не получа оценка от Българската агенция за кредитен рейтинг (БАКР) А. В същото време кредитен рейтинг на София, извършен ноември 2006 г., е Standard/Poors по B+, все още е 3 степен по Созопол. Освен това е в т. нар. "спекулативен клас", на който кредиторите не гледат с добро око. По традиционни инвестиционни рейтинги от три BBB нагоре. Този кредитен рейтинг означава още, че община Созопол е с висока финансова стабилност и ниска кредит-

Шефът на Българската агенция за кредитен рейтинг Христо Михайловски (вторият от ляво на десно) обяви на пресконференция високата оценка за Пловдивския планинор, а наредбата с отговорите

риск. В елементарния щифър това означава така – в последните 4 години тук са инвестирани над 800 милиона евро, а високите средства в благоустройване и социална сфера са с 5 пъти повече на глава от населението от средните показатели в държавата. Когато Созопол си издаде високият рейтинг, това е знак за верните инвеститори, че могат спокойно да вложат пари в този регион, без да се притесняват да ги изгубят.

Пловдивският планинор също може да се гордее със

своето А+. Този рейтинг е с 2 явна по-висок от този на българската държава, по-висок от този на всички останали държави, които имат рейтинг в БАКР Христо Михайловски.

Кой прави рейтинги
Най-добрият в света са Moody's, Standard&Poors и Fitch, а който първите две са американски компании, а третият е сръбска фирма. В момента, че Moody's е по-консервативна, а Fitch – по-оптимистична. Редом с големата тройка се нарежда и японската агенция JCR. Тези агенции работят с

доказани методологии, с най-добрият специалист, най-базата данни за достояния от своя страна, което им позволява да анализират световната економика под микроскоп. Само че

Дневната тарифа на тохен спери е 1000-2000 евро
Така стигаме до националната агенция за кредитен рейтинг в България има регистрирани 5-6, но в подкрепа на БАКР на бившият зам.-министър Христо Михайловски. Тя държи над 50% от па-

Кметчицата на Созопол Веска Караманова показва резултата си за кредитен рейтинг А+. В ляво е шефът на БАКР Христо Михайловски. Снимка: "24 часа"

зара, изгодата е 80 рейтинговата оценка и има история от 5 г., над първа си. Според Михайловски, това друга възможност, която в момента да отговори на европейските стандарти 2004-40 ЕС, и 2006-40 ЕС, които изискват призната методология и публикуване на статистически редове за 4 г.

БАКР работи с индийската агенция ICRA, асоцииран партньор на Moody's, затова ползва методологията за големата американска фирма, адаптирана за България. По съставянето на Moody's от около 2 г. започна да прави оценки и Националната агенция за кредитен рейтинг. От началото на миналата година във работата активно се обединява "Глобал Рейтинг". Агенцията е на "Елави холдинг" с управяване директор сключва на Общинския банка Валия Василева.

За разлика от международните оценките при националните агенции могат да бъдат по-високи от тези на държавата.

Защо се прави кредитен рейтинг

Освен за популярност, което по време на избора е много важно, кредитният рейтинг е изключително полезен поше по одне 4 причини.

1. Тъй като става дума за оценка на възможността бизнес доклада за рейтинговия рейтинг е изключително слабите места в управлението.

2. С добрия кредитен оценка год мениджър всеки мениджър може да получи възгода от кредит.

3. Защото става по-лесно, ако оценката е на агенция от големата тройка, но се отчита БГБ да разпознават този списък и националните агенции. Става дума за новия европарламент в сила от началото на годината, извършва БГБ да разпознават това бананите да заделат по-малко пари за поделко ризикувано изложене. Ако фирмата има висок рейтинг (AAA до AA+) и вие заемте, то год ще се оценява с ризикувано тегло едва 20%, при фирма с много-добър рейтинг (от А+ до А-) те-

Как се става отличник

"Изотрипично писмо до агенцията, че сме готови да предоставим необходимите данни, след което, следващия договор е готов." Освен това, промената към в Созопол Веска Караманова.

Восприемчивостта, технически необходимостта, а именно от общината справя на дължително триените да си заслужат от Съвета на градите. Те са най-реалните, за разлика на бюджета, съотвизицието между приходите и разходите, а именно част за съотношението между собствените приходи и средствата от държавата, а именно и др., казва кметчицата.

Според нея един от силните колове на козополската администрация е докладите за развитието на съвместност на местните данни и такси - 92 процента от Созопол осмисля това и на второ място след Изгрев по БГБ на реализирани ношулки.

Международният планинор в Пловдив, който също има А+ оценката, която е сравнима с други планири в Европа - Интер Експло Конгрес център, Солунска община, международният планинор, Българския планинор, Ромелията, Ред Мейк Уел, планинорите на Запад, Доу-сандор, Бъло и т. н. За да изготвят оценката, БАКР направила серия срещи с професионалисти на общината на всички нива - от операционна работила до висши мениджъри (24 часа)

глаголо е 50%, докато при не-рейтинговите дружества - 100 процента.

3. Високят кредитен-рейтинг е предпоставка за планиране на общината при по-добри за фирмата условия.

4. Някои от програмите на ЕС и американските правителство, като FLAG планирано, изискват задължително оценка на кредитоспособността, а при другите се придържа при кандидатстване.

Какво се крие зад буквите

Въпреки че буквите същият на агенциите малко се различават, по същество означават едно и също. Динамичен пример е оценката на БАКР, тъй като тя е най-висока в България.

AAA - изключително висока способност за навременно посрещане на финансовите задължения. Значителна финансово стабилност. Спекулативен клас.

AA - много висока способност за навременно посрещане на финансовите задължения. Става за неблагоприятни изменения в бизнес или икономическата среда. Финансова стабилност. Много нисък кредитен риск.

A - висока способност за навременно посрещане на финансовите задължения. Става за неблагоприятни изменения в бизнес или икономическата среда. Финансова стабилност. Среден кредитен риск.

навременно посрещане на финансовите задължения. Добро финансово състояние. Чувствителност към неблагоприятни изменения в бизнес или икономическата среда. Финансово състояние в средно. Неясен тренд на развитие. Съществува кредитен риск.

BB - посрещането на финансовите задължения се влияе от големия степен от неблагоприятните изменения в бизнес или икономическата среда. Финансово състояние в средно. Неясен тренд на развитие. Съществува кредитен риск.

B - висока степен на несигурност относно финансовата стабилност и способността за посрещане на финансовите задължения. Сигурност чувствителност към неблагоприятни изменения в бизнес или икономическата среда. Висок кредитен риск.

Скалата на агенциите

	Moody's	S&P	Fitch	ICAP
Инвестиционен клас	Aaa	AAA	AAA	AAA
	Aa1	AA+	AA+	AA+
	Aa2	AA	AA	AA
	Aa3	AA-	AA-	AA-
	A1	A+	A+	A+
	A2	A	A	A
Спекулативен клас	A3	A-	A-	A-
	Ba1	BBB+	BBB+	BBB+
	Ba2	BBB	BBB	BBB
	Ba3	BBB-	BBB-	BBB-
	B1	BB+	BB+	BB+
	B2	B+	B+	B+
	B3	B	B	B
	Ba1	CCC	CCC	CCC
Ba2	CCC	CCC	CCC	
Ba3	CCC	CCC	CCC	
Ca	C	CC	CC	
C	D	D	D	

за посрещане на финансовите задължения. Способност във финансовото състояние. Значителна кредитен риск.

CC - съществува значителен риск от колапс в несигурност и неплатеност. Ниска способност за посрещане на финансовите задължения. Съществена промяна във финансовото състояние.

C - много висок риск от изпадане в несигурност. Значителна опасност от неплатеност на финансовите задължения. Много слабо финансово състояние.

D - дружеството е в несигурност или ликвидация, няма възможност за погасяване (24 часа)